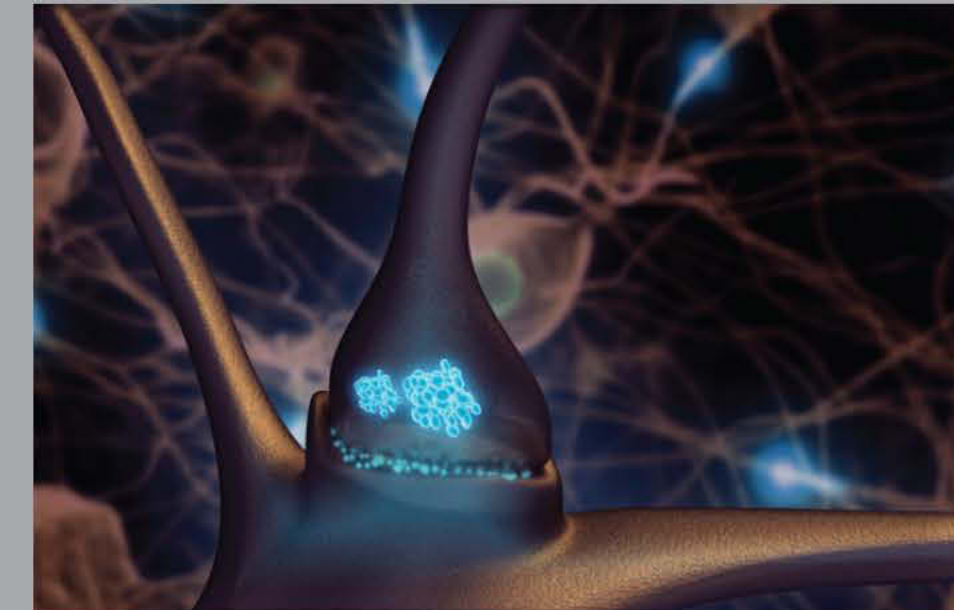
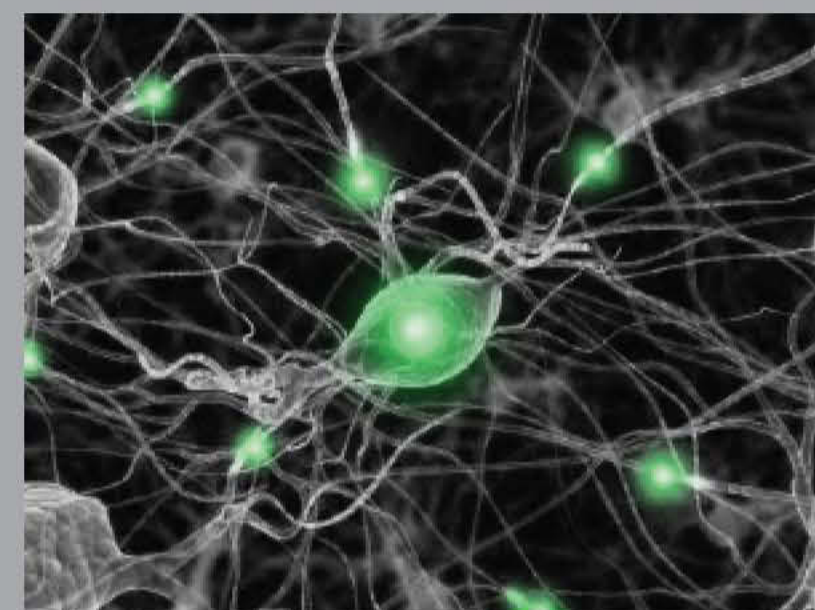
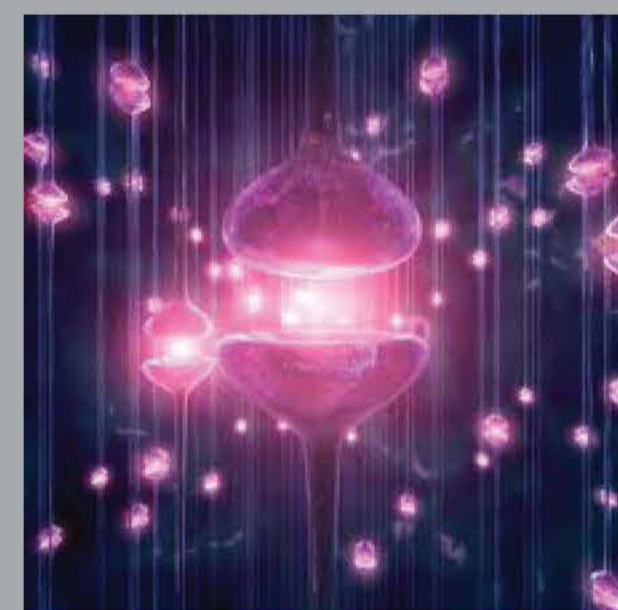
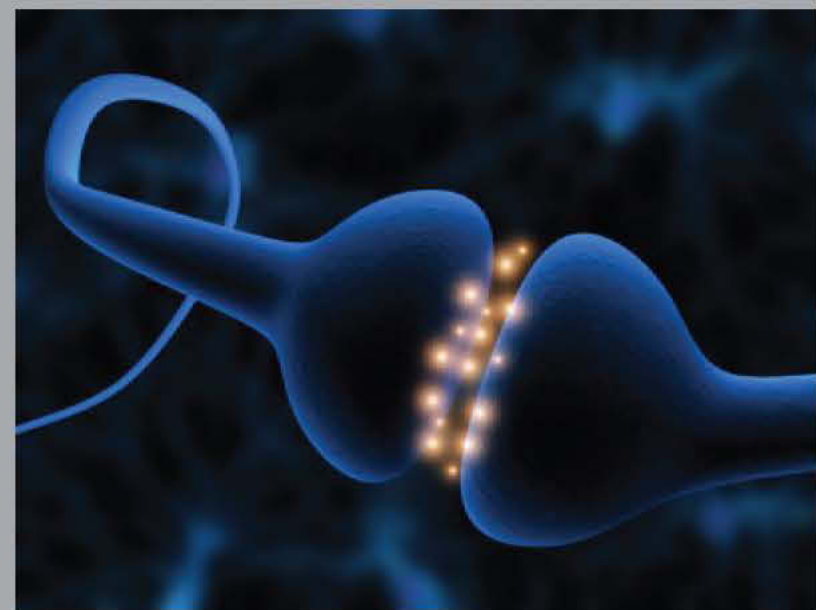

Synapser

- kontaktpunkter mellan människa, natur & stad

Johanna Petersson & Sofia Sjödin
LK 0150 - Studio stadens offentliga rum
2012-03-09

SYNAPSEN är kontaktområdet mellan nervcellerna som styr människans impulser och sinnesstämningar.

I parken symboliserar synapserna mötesplatser vars karaktär och funktion utformats med våra sinnen som utgångspunkt.

Perspektiv över synapsen Torget med restaurangen i bakgrunden.

Vision

Den nya stadsparken
Fyrishov och Seminarieparken är båda kulturhistoriskt värdefulla identitetsbärare i Uppsala. Seminarieparken är en av norra Uppsalas få större grönytor, dock behövs ett lyft för den ska bli en ny stadspark. En ny stadspark i denna del av staden är viktigt för att möta behovet av den bostadsnära naturen som annars kommer att minska i vår förtätande stad.

De angränsande stadsdelarna Luthagen, Svartbäcken och Librobäck ska länkas samman genom den gröna mötesplatsen.

Den nya parken ska spegla Uppsala som en modern stad med sikte mot framtiden och det hållbara samhället. Vegetation och gestaltning ska ha ett ekologiskt perspektiv genom att uppmärksamma och värna om den biologiska mångfalden. Därför ska de inhemska arterna dominera och andelen grönyta öka.

Karta över Uppsala med stadsdelarna Librobäck (orange), Luthagen (blå) och Svartbäcken (grön) markerade.

Parken och tiden

Seminarieparken
Seminarieparken har under 1600 och 1700-talet varit i Domkyrkans ägo och på historiska kartor kan man se att kyrkans tegelbruk har legat på platsen. 1917 invigdes Seminariebyggnaden för lärarutbildning. Seminarieträdgården användes för undervisning i botanik, biologi och trädgårdsskötsel. (Källa: Hoff V. & Åkerblom P. 2011, Kompletterande kunskapsunderlag - Folkskoleseminariet i Uppsala, kvarteret Seminariet)

Fyrishov
Där Fyrishov ligger idag badade man i ån redan på 1700-talet. Därefter har det utvecklats till kallbadhus och 1959 blev Fyrishov Sveriges största simstadion, då utan tak. Idag badar man inte längre i fyrisån men Fyrishov har istället utomhus-

Bevarandet av platsens historia
Parken ska fortsätta vara en viktig kulturbärare genom att återinföra odling i närheten av Seminariebyggnaden och ha ett pedagogiskt tema kopplat till lekplatsen och odlingen. Dessutom ska delar av Seminarieträdgården bevaras. Utomhusbadet ska behålla sin plats bakom Fyrishov men kompletteras med ett utegym för en mer offentlig karaktär.

Vi vill ta vara på områdets befintliga kvaliteter och utforma parken på ett sätt som framhäver dem. Bland dem kan särskilt nämnas Fyrisån och dess centrala roll i parken.

Johanna Petersson & Sofia Sjödin
LK'0150 - Studio stadens offentliga rum
2012-03-09

Analys - strukturer

Analys - kvaliteter

Program

Vi vill koppla samman Fyrishov med Seminarieparken

För att

Parken uppfattas större till ytan om hela området är sammankopplat

En mötesplats som länkar samman stadsdelarna Svartbäcken, Luthagen och Librobäck skapas

Fyrishov har idag starkare identitet och större attraktionskraft hos många Uppsalabor än Seminarieparken, därför kan Fyrishov locka fler människor till parken

Förlänga årummet

För att

Knyt ihop parken med det befintliga rekreationsstråket längs Fyrisån

Ån är en viktig kvalitet för den nya stadsparken och ska göras tillgängligare genom placering av sittmöjligheter i anslutning till vattnet

Skapa en grön-blå korridor mellan kulturlandskapet i nordväst och Uppsalas norra stadsdelar; Svartbäcken, Luthagen och Librobäck

Programskiss

Aktiviteter i den nya parken

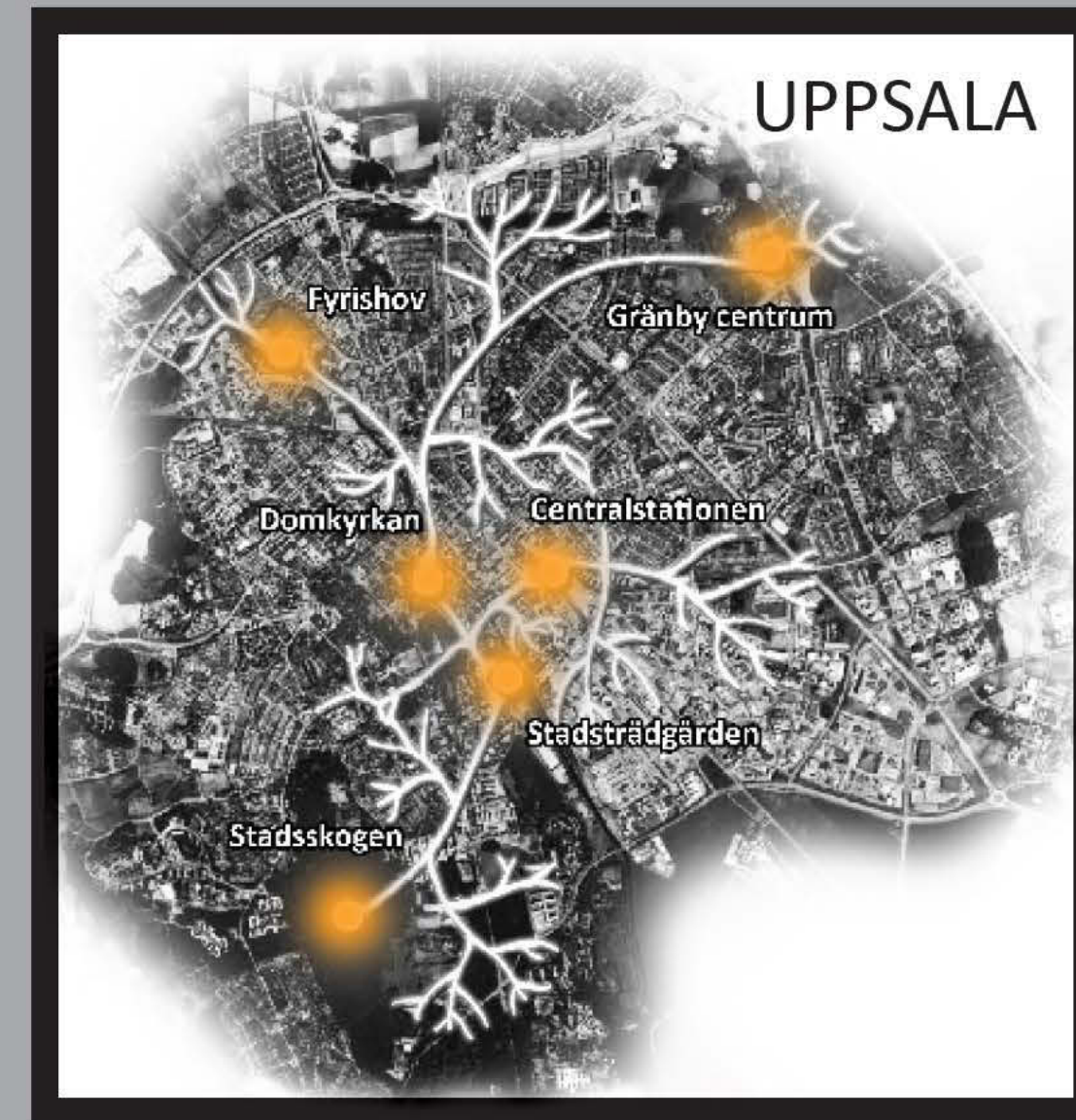
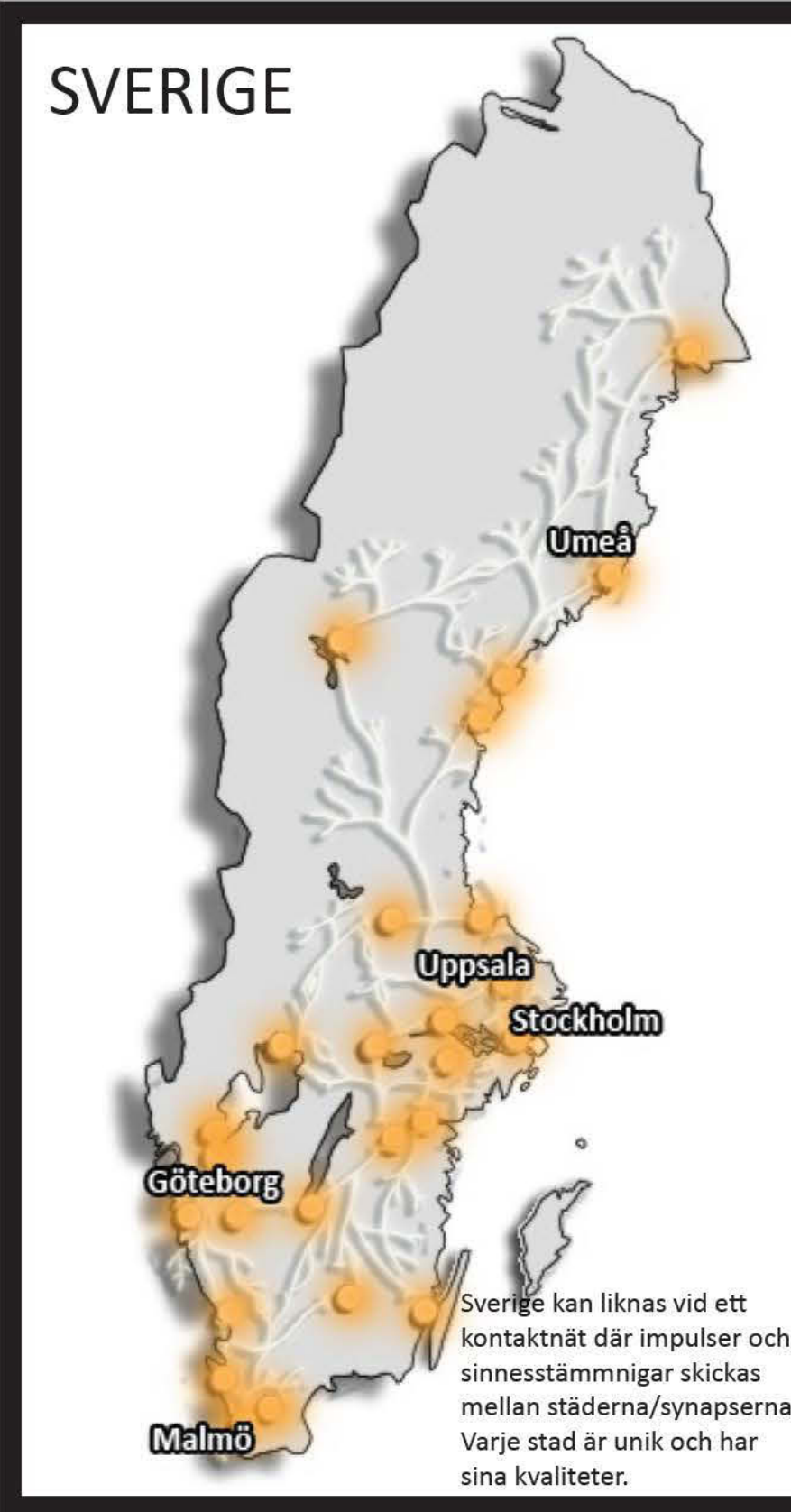
Beskrivning av konceptet

Enligt vår analys upplevs området som splittrat utan någon sammanhängande struktur. Dock finns många kvaliteter värda att bevara och möjligheter att skapa en attraktiv stadspark. Hur kan man koppla samman dessa till en enhetlig struktur med spännande mötesplatser utformade genom att förstärka människans sinnesintryck?

Vi liknar dessa mötesplatser med **synapser** som är “kontaktställen där en nervimpuls överförs från en nervcell till en annan cell” (Nationalencyklopedin 2012). Synapserna styr människans impulser och sinnestämmningar. I parken speglas detta i **7 olika synapser** med fokus på någon av de sex sinnena; *syn, balans, doft, smak, känsel och hörsel*. Varje synaps/rum är unikt och förstärker strukturer, kvaliteter och impulser i området och från omgivande stadsdelar. De 7 synapserna ger förutsättningar för upplevelserika mötelsplatser ur sociala, fysiska och pedagogiska perspektiv. Vi ser den nya stadsparken som en modernare park med inriktning mot biologi, nytänkande teknologi och som ett komplement till Uppsalas traditionella Stadsträdgård.

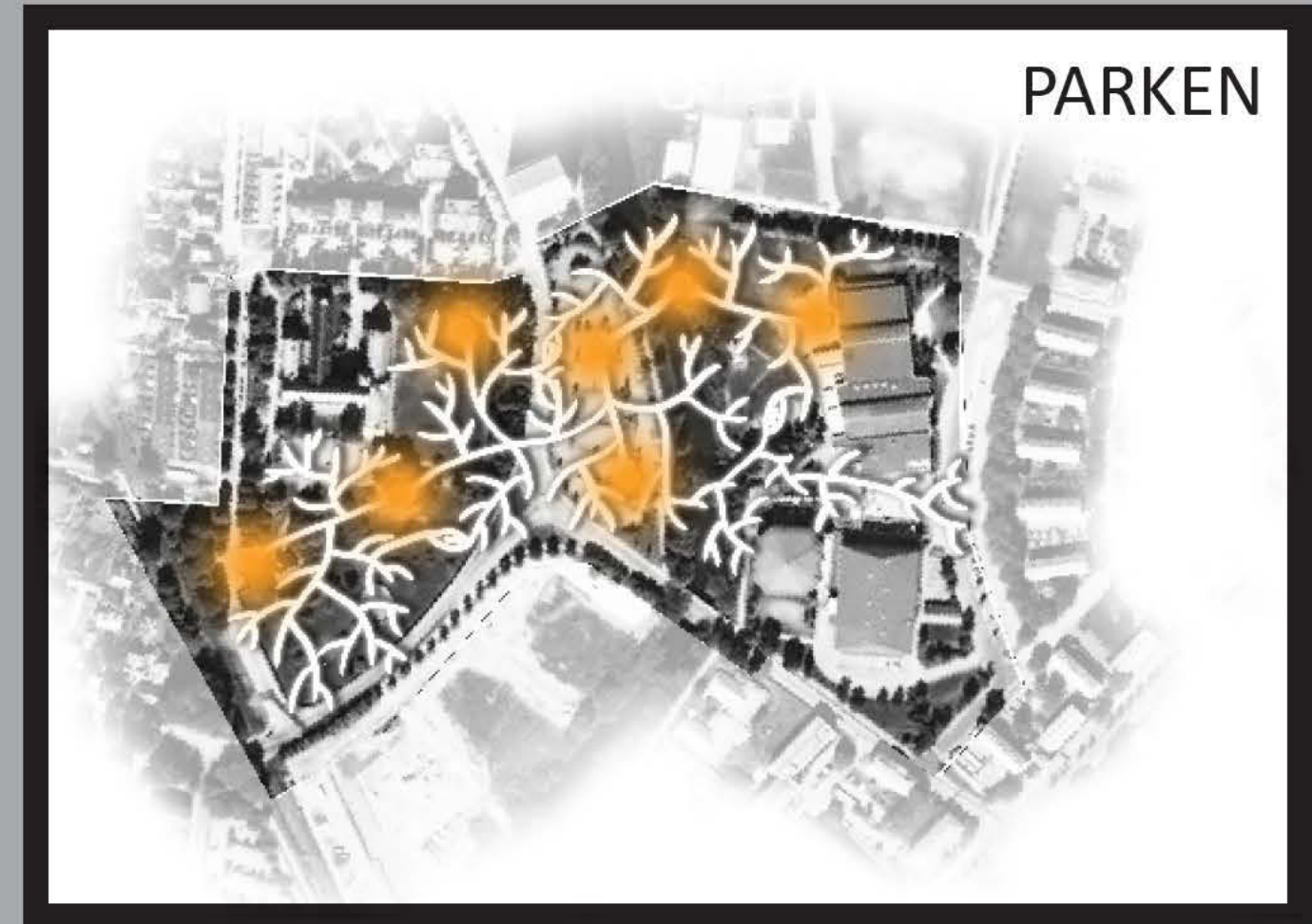
Synapserna

- parkens huvudattraktioner, gestaltade utifrån våra sinnen

Zoomar vi in på Uppsala utgör kontaktpunkterna de mötesplatser där impulser utbyts och sinnestämmningar skapas, dessa karaktäriserar staden.

Det kan jämföras med ett mångfacetterat nervsystem där impulser skickas vidare via synapserna. Nervträdarna försträks ju mer de används på liknande sätt fungerar gatustrukturen i en stad.

Den nya parken är en av synapserna i Uppsala. Inom parken finns i sin tur ett liknande mönster. På det här sättet går vi från den stora skalan i Sverige ner till parken och de 7 synapserna - där var och en är unik.

1. Mystiska skogen

Sinnen
Balans, syn

Karaktär
Mystiskt, skuggigt, slutet-öppet, skogskänsla

Användning
Upptäcksfärd, skate, lek, rasta hunden, promenader

2. Paradsslingan

Sinnen
Doft, syn

Karaktär
Färgexplosion, omslutande rum, variation i växtlighet och biotoper

Användning
Avkoppling, promenader
Fika, boule, odling, pedagogik

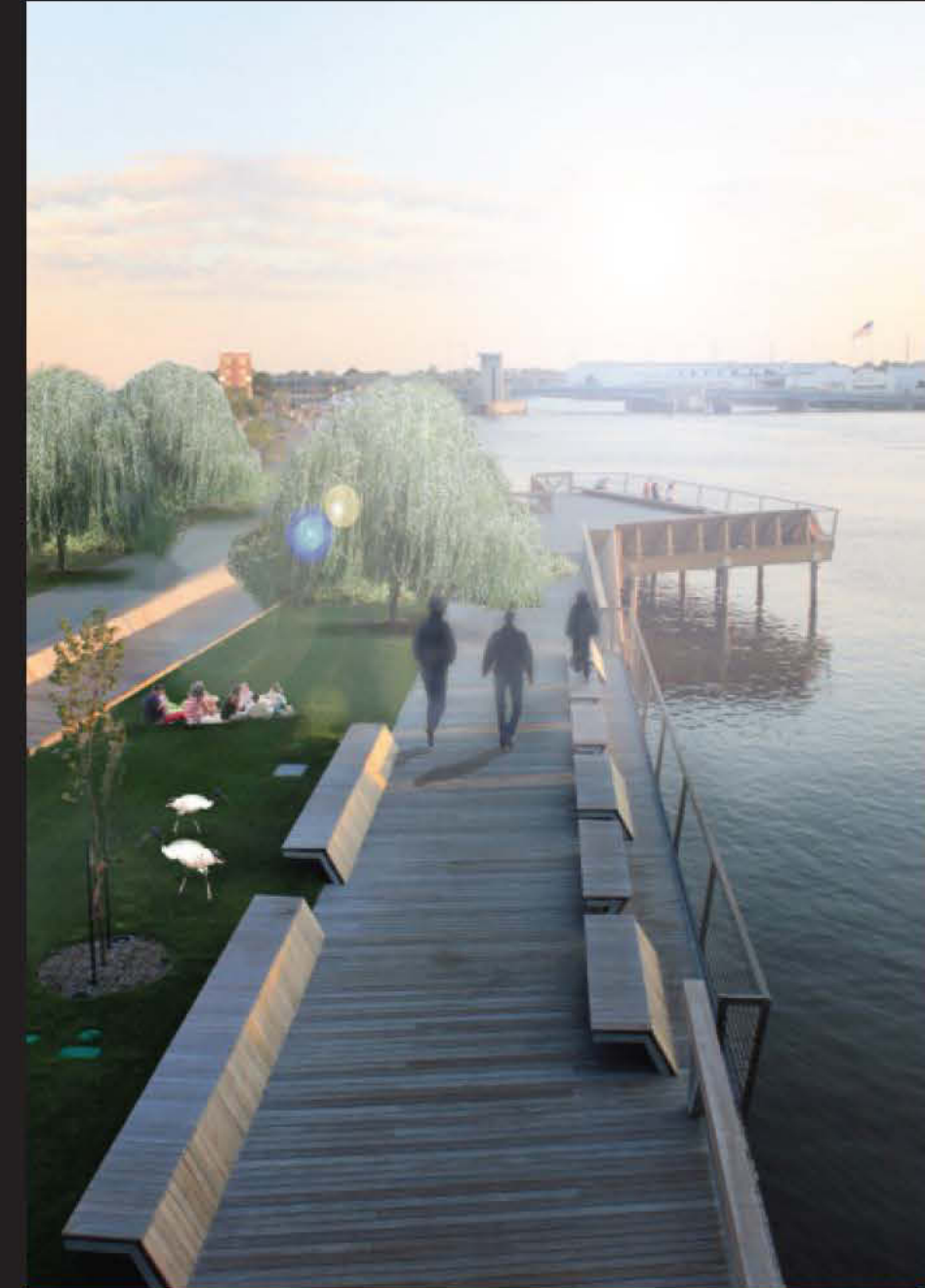

3. Torget

Sinnen
Syn, Smak

Karaktär
Stadspuls, liv och rörelse, öppet, strikt, storskaligt

Användning
Restaurang/uteservering, torghandel, skridskoåkning, events

7. Bryggorna

Sinnen
Syn, hörsel

Karaktär
Nära vattnet, strandkänsla, utsikt

Användning
Sola, flanera, fiska, grilla, motionera

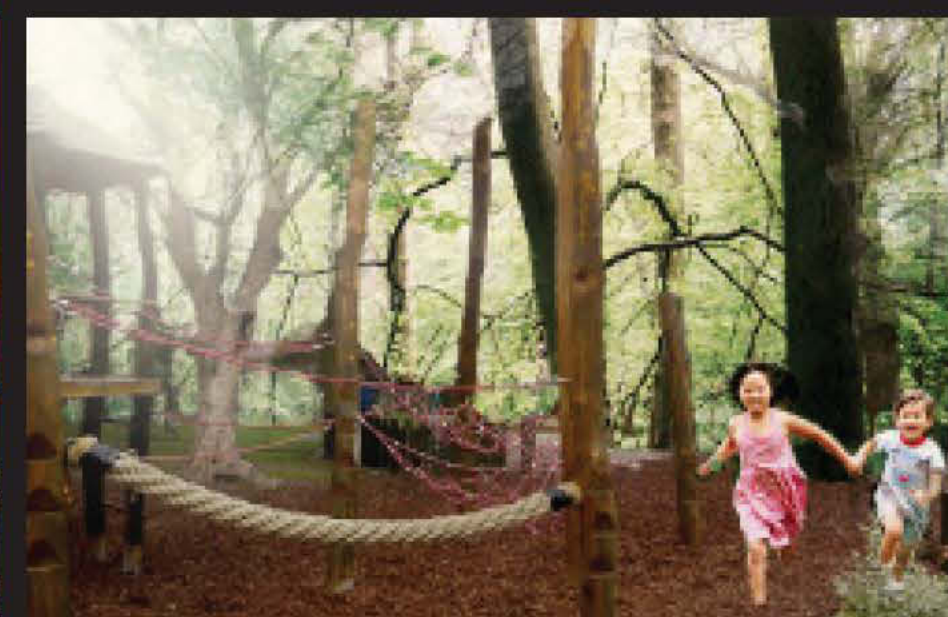

4. Cafét

Sinnen
Doft, smak

Karaktär
Småskaligt, omslutet, ekologiskt

Användning
Fika, boule, odling, pedagogik

5. Lekparken

Sinnen
Balans motorik

Karaktär
Lekfullt, nivåer, färgglatt

Användning
Lek, grill fika, familjehäng, pulka

6. Sporthörnan

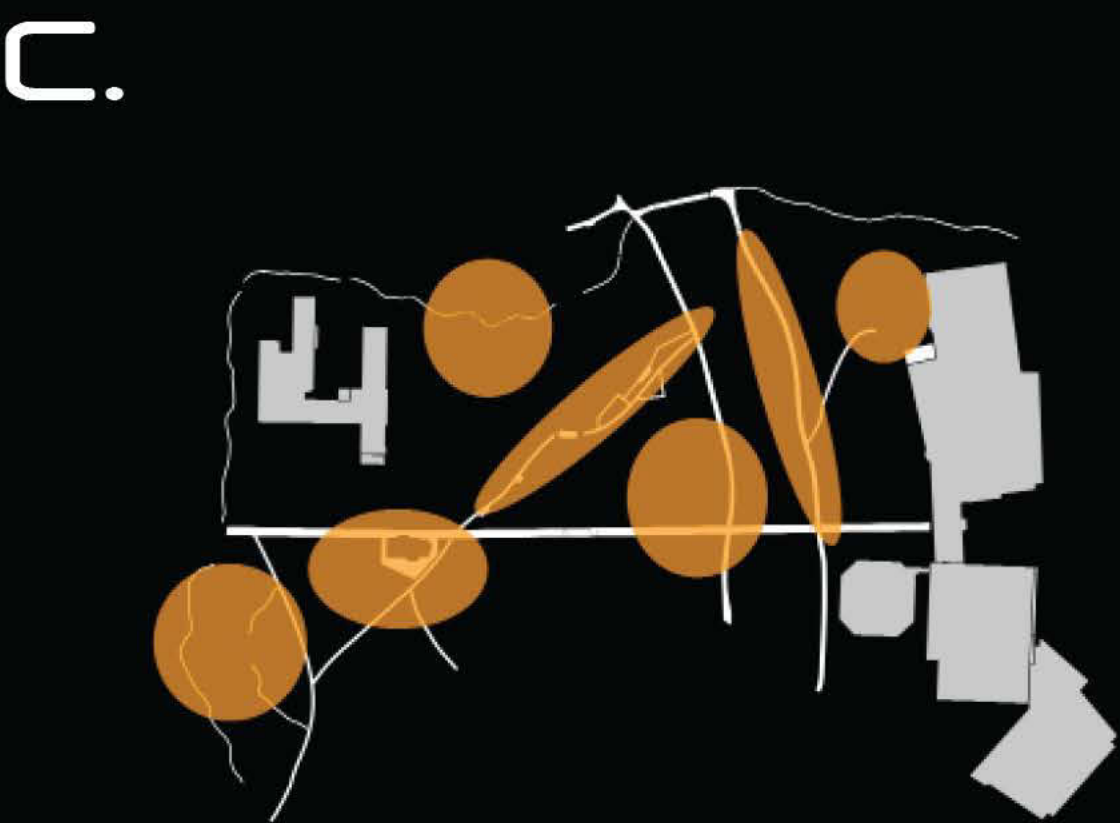
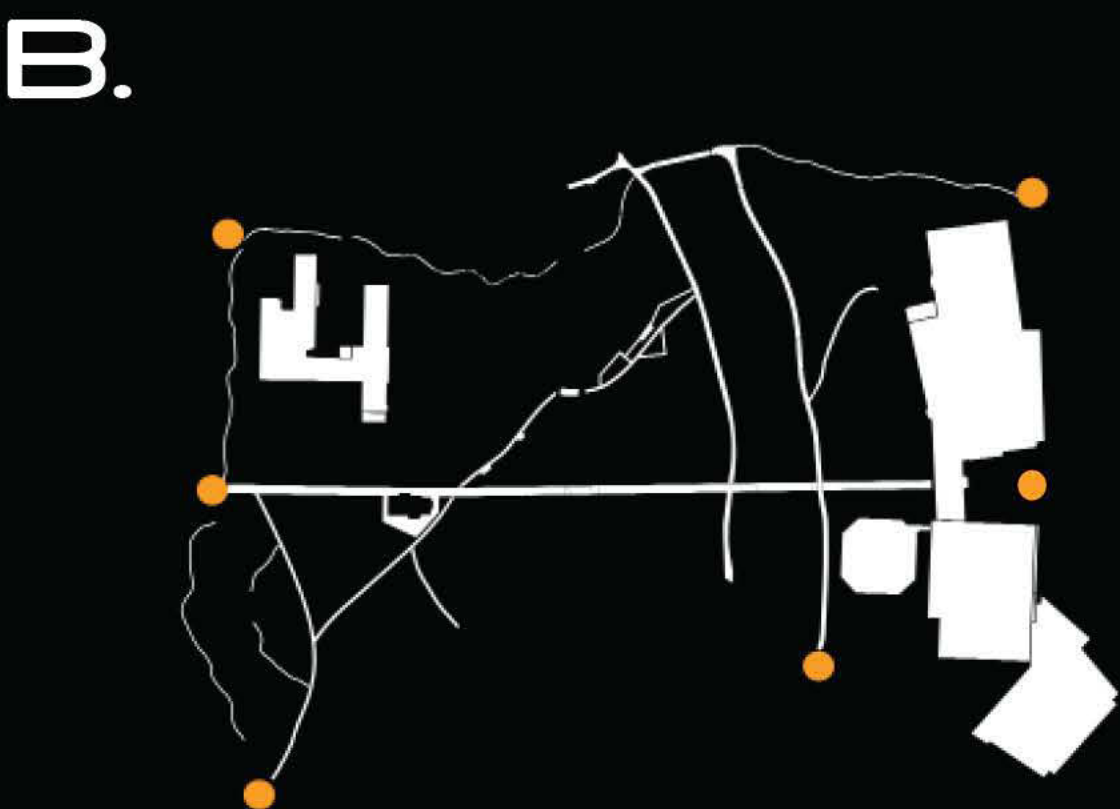
Sinnen
Känsel, balans

Karaktär
Sportigt i det gröna, kontrast mellan rörelse/avkoppling

Användning
Sol och bad, avkoppling, utegym, motion

Parkens strukturer

- A. Vegetaion
- B. Stråk och huvudentréer
- C. Synapserna

Situationsplan

Sammanlänkning
Den högre blandskogsvegetationen längs områdets nordvästra rand kopplar tillsammans med corson och paradslinjan ihop parken till en enhet.

Identitet
Bland synapserna finns något för alla åldrar och de ger parken en egen identitet. Samtliga synapser är tillgänglighetsanpassade och deras placering i parken ger utrymme för flera öppna ytor som inbjuder

Trygghet
Parken ska vara trygg och inbjudande att vistas i under dygnets alla timmar. Därför planerar vi attraktioner som lockar till sig besökare även kvällsstid (restaurang).

Skogskänsla
Genom att plantera rikligt med högre vegetation kan parken med tiden utvecklas till att ge Uppsalas norra stadsdelar en park med skogskänsla. Växtmateriet är till största del inhemska arter och parken är på flera sätt hållbarhetsanpassad för att möta framtidens klimatförändringar.

Ekologi
Gestaltning som bidrar till en ekologiskt hållbar park:

Ekologisk omhändertagande av dagvatten genom fördröjning av infiltration och avrinning i spegeldammen.
En liten andel hårdgjorda ytor.
Uppsamling av förorenat dagvatten i swales längs med huvudgatorna Ringgatan och Gamla Uppsala vägen.
Odling av grödor som caféet kan använda
Torgyta med plats åt marknader för försäljning av

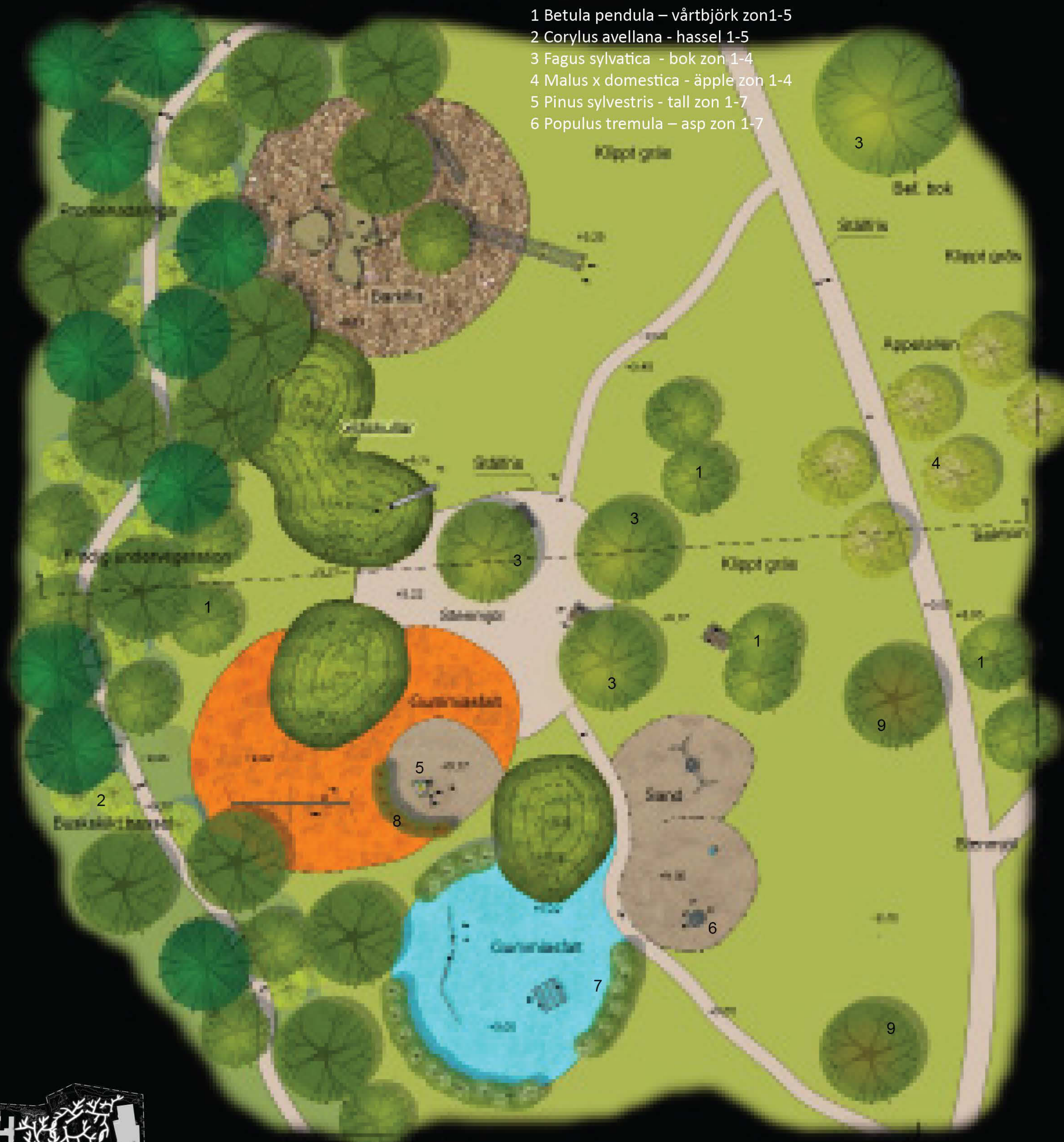

Lekplatsen är den synaps som främst fokuserar på balans och motorik. Lekredskapen har valt främst för att de uppmuntrar till rörelse och främjar barnens koordinationsförmåga. Här finns plats för lek både med redskapen och i naturen.

I lekplatsens mitt kan man sitta ned och vila, ha picknick eller grilla. Denna synaps erbjuder skugga för sommarens varma dagar då många barn är ute och leker. Gräskullarna kan användas som utkiksplats, pulkabacke för de mindre eller placering av en rutschkana.

Växtlista

- 1 Betula pendula – vårtbjörk zon1-5
- 2 Corylus avellana - hassel 1-5
- 3 Fagus sylvatica - bok zon 1-4
- 4 Malus x domestica - äpple zon 1-4
- 5 Pinus sylvestris - tall zon 1-7
- 6 Populus tremula – asp zon 1-7

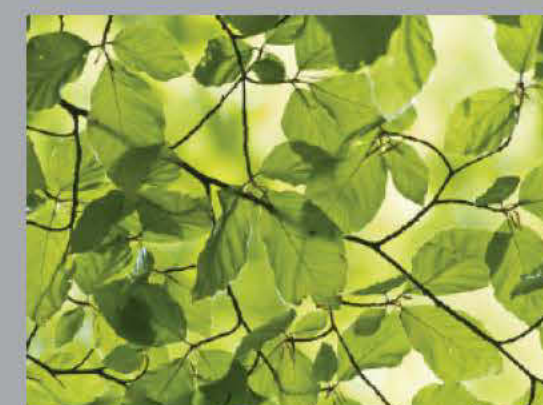

1. Betula pendula - vårtbjörk

Björken är med sin skira krona och vackra vintersiluett en av parkens karaktärväxter som symboliserar det inhemska växtmaterialet.

2. Buskskiktet i skogen består av hassel som med sitt vasformade växtsätt snabbt bildar det skogsrum som önskas.

3. Fagus sylvatica - bok

De tre bokarna är solitärer som med tiden kommer att utveckla en bred krona. Den befintliga boken har en historisk anknytning och ett högt esteteskt värde.

4. Malus x domestica - äpple

Äppellällén kopplar ihop lekplatsen med odlingen. Den har en vacker vårblooming med en pollinering som gynnar insekter. Dessutom har den frukt att erbjuda parkens besökare.

5. Sittgruppen är en aktivitetsplats där barn kan prata med varandra, experimentera med de ingredienser naturen har att erbjuda. Kan också fungera som viloplats i sandlådan.

6. "Rocky" är ett elektroniskt lekredskap som fokuserar på balans och rörelse. Man kan spela 1-4 personer.

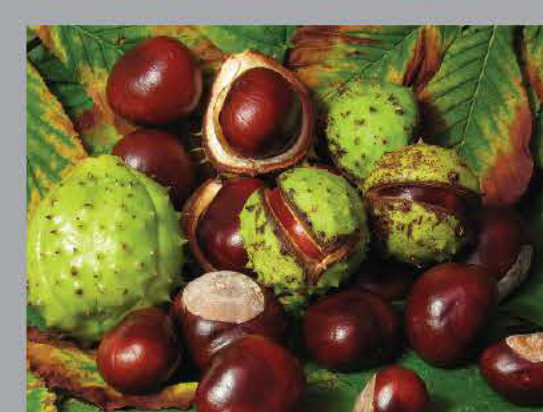
7. Symphoricarpos albus ssp. laevigatus- snöbär

Friväxande snöbärshäckar omger den nedre lekytan och bildar ett mindre rum. Snöbärsbuskarna har en frisk grön färg och bären är uppskattade hos barn.

8. Ribes rubrum - röda vinbär

Runt sittgruppen planteras flertalet vinbärsbuskar där barnen kan leka och äta av bären.

9. Aesculus hippocastanum - hästkastanj

Kastanjen är ett ståtligt träd med praktfull blomning och dekorativa frukter som är uppskattade inslag för barnen att plocka eller leka med.

Paradslingan

1:200

Paradslingan fokuserar på sinnen doft och syn. I perennrabatten intill trädäckat blommar ett hav av lavendel som sprider ljuvliga dofter. Den färgsprakande rabatten i öst välkomnar besökaren in i paradslingan. Här finns rudbeckian med sin långa blomningstid tillsammans med det höga miscanthusgräset. Insekter och fjärilar dras till de starka färgerna och dofterna.

Paradslingan fungerar som en gradient som övergår från våtmarksbiotoper i öst mot torrare biotoper väst. I östra delen ner mot Fyrisån bevaras klubbalar för att behålla karaktären av våtmark samtidigt som den gröna korridoren utmed å-stråket förlängs. Bevaring av befintligt växtmaterial ger synapsen varierad dynamik tillsammans med det nyplanterat materialet.

Korallpilen med sitt snabbväxande växtsätt kommer snabbt ge den nu öppna ytan en mer omsluten känsla. Om våren fungerar gruppen av korallpilar som accenter med sina färgsprakande skott.

Lavendel används för sin starka doft och vackra färg

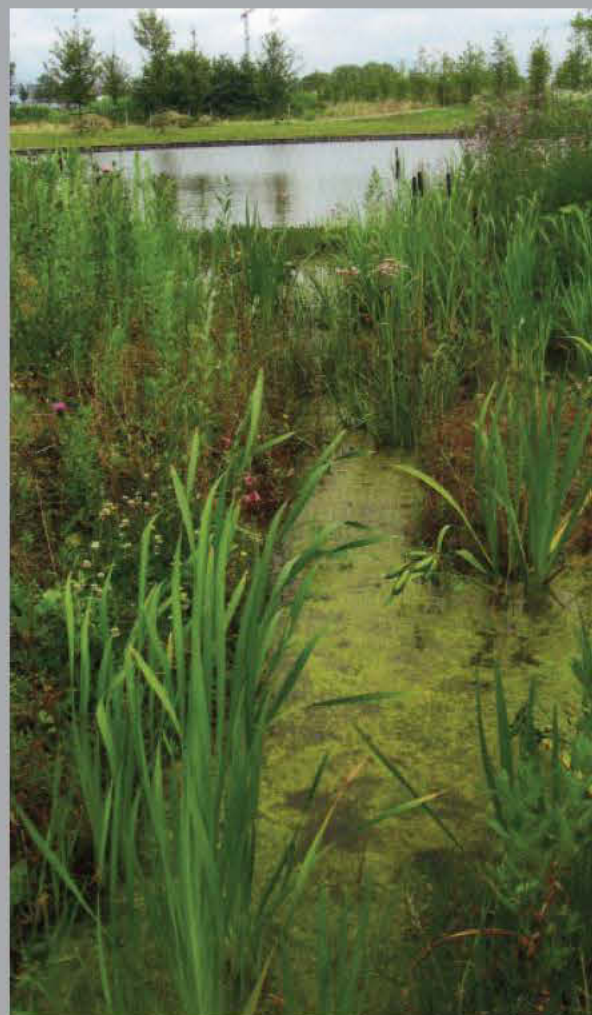
Användning av vass bidrar till årtdynamiken med sina vackra vippor vintertid

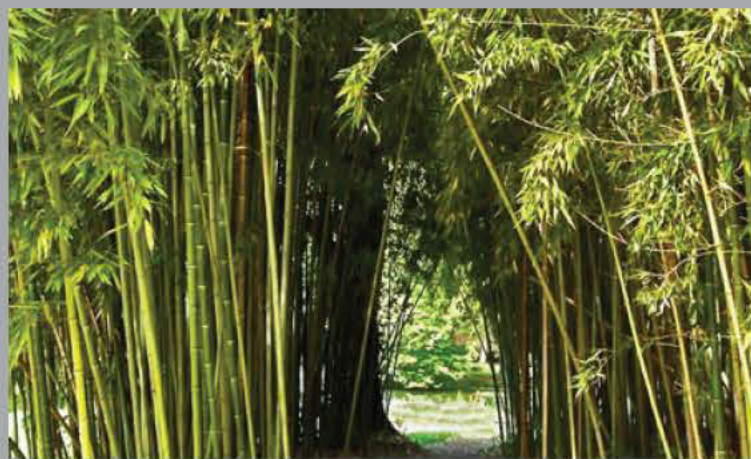
Den röda rudbeckian är färgstark och lockar till sig fjärilar och insekter

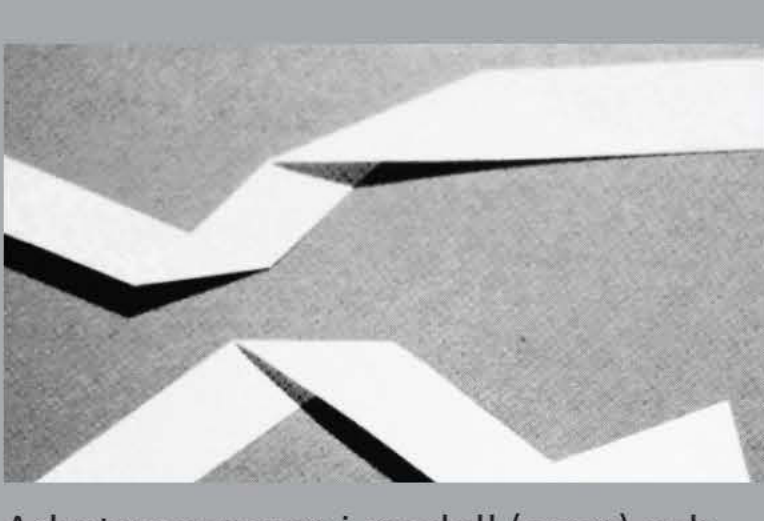
Havtorn naturliga biotop är längs kuster och stränder

Exempel på ekologisk dagvat-
tenhantering; fördröjning av
dagvattnet

Bambun (ovan) är starkt rumsbildande
och städsegrön. Detaljbild på kyss-
bänken (under).

Arbetsprocessen i modell (ovan) och
inspiration till paradslingans formspråk
(under).

Persektiv längs corson mot cafét. Allén består av Quercus palustris - kärrek. Åt höger i bilde skymtar de bärbuskar som omger odlingen.

Lekplatsens vegetation

Äppellén ska bevaras för det kulturhistoriska värdet. Den skapar en koppling mellan lekplatsen och kafésynapsens småskaliga och kultiverade karaktär. Äppelträden kommer att bytas ut vid behov och beräknas vara utbytt inom 30 år.

I lekparkens mitt i anslutning till sittmöblerna finns tre bokar som med tiden kommer att utveckla en bred krona som ger lagom skugga och har ett bladverk som är vackert att se på underifrån. Dessa är också ett komplement till den befintliga boken som sparats för dess historiska och estetiska värde.

Växtlista

- 1 Betula pendula – vårtbjörk zon1-5
- 2 Corylus avellana - hassel 1-5
- 3 Fagus sylvatica - bok zon 1-4
- 4 Malus x domestica - äpple zon 1-4
- 5 Pinus sylvestris - tall zon 1-7
- 6 Populus tremula – asp zon 1-7

I sektionens västra del finns hassel, tall, björk och asp som med tiden kommer att omsluta lekplatsen och bilda ett skydd mot järnvägen. Skogen är en del av det högre vegetationsbältet som går längs hela parkens norra rand.

Björken är ett dominant inslag i hela parken och har här fått vandra ut ur skogen och pryda gräsmattorna.

Paradslingans vegetation

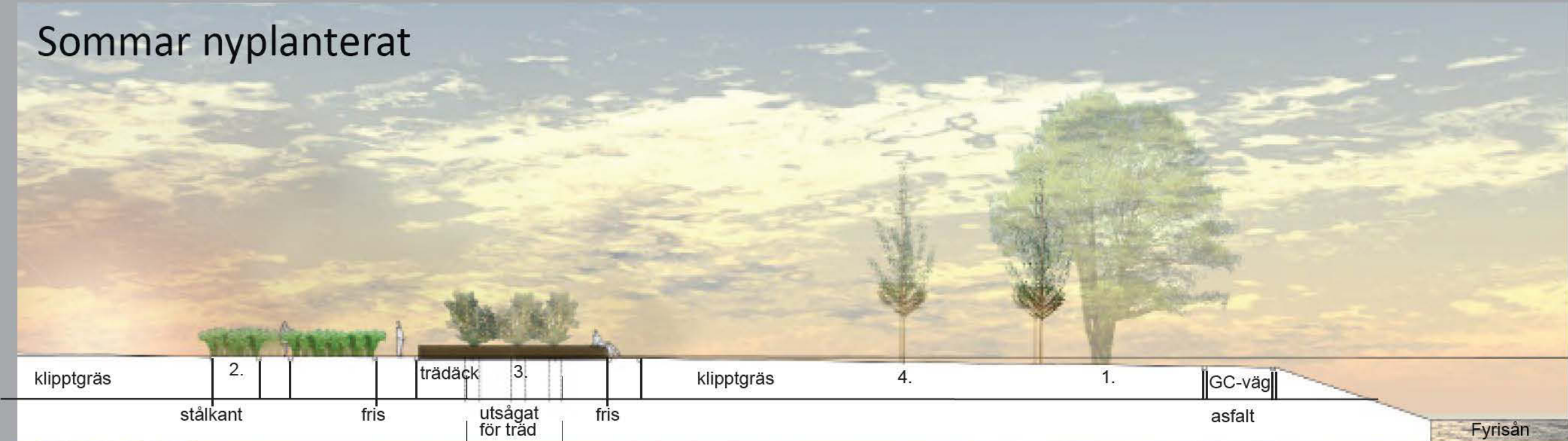
I paradslingans mitt sticker tre havtorns buskar upp ur ett trädäck med sittplatser. Med sitt vasformiga växtsätt, vackert silverfärgade smala blad symboliserar de en torrare växtbiotop. Havtorn tål salthaltiga, soliga och utsatta miljöer vilket är dess naturliga växtplats. Busken fungerar som accent med sina vackra bronsfärgade blommor om våren som om hösten utvecklas till färgstarka ätliga frukter.

Växtlista

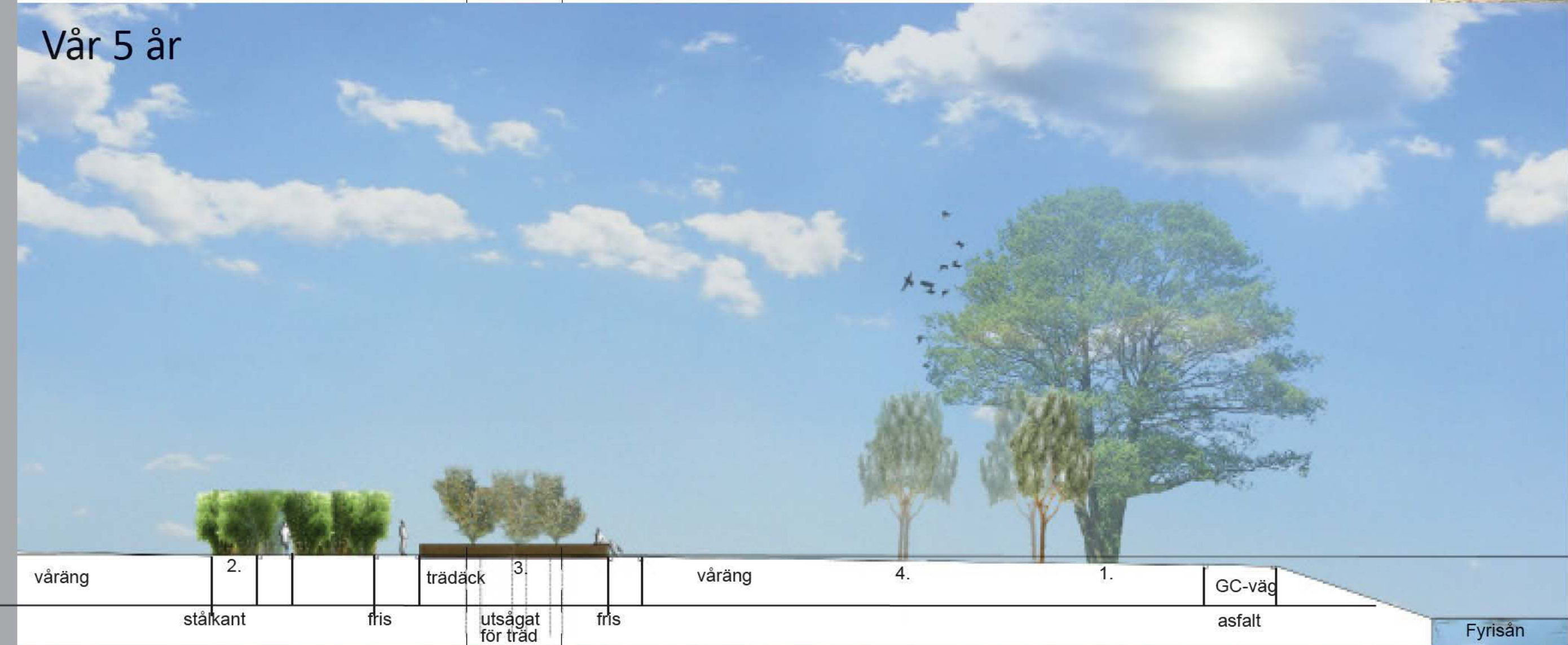
- 1 Alnus glutinosa – klibbal (befintlig) zon 1-5
- 2 Fargesia murielae ‘Jumbo’ – bergbambu zon 1-4
- 3 Hippophae Rhamnoides FK Ultuna – havtorn zon 1-6
- 4 Salix alba var. Chermesina ‘Vinterglöd’ – korallpil zon 1-4(5)

Bergbambun fyller sin funktion som en tydlig rumsbildande växt i den mittesta delen av synapsen Paradslingan. Redan inom loppet av 5 år har den fått en tillräcklig volym för att ge den rumsliga karaktär som eftersträvas. Med sitt städsegröna bladverk kan detta även upplevas vintertid tillsammans med de frostbitna gräsvipporna i öst (ej i sektion).

Sommar nyplanterat

Vår 5 år

Höst 30 år

